

**UCHWAŁA NR XIII/82/16
RADY GMINY RYMAŃ**

z dnia 17 lutego 2016 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie RYMAŃ na lata 2016 – 2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca o samorządzie gminnym (tj.: Dz.U. z 2015r. poz. 1515 z późn. zm.) oraz art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj.: Dz. U. z 2015r. poz 332 z późn. zm.) Rada Gminy Rymań uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rymań na lata 2016-2018” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Celem głównym Programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a zwłaszcza z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak i również edukacja środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rymań.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Mirosław Ekiert

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE RYMAŃ NA LATA 2016 – 2018

I. WSTĘP

Pierwszy Program Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015 w Gminie Rymań został przyjęty Uchwałą Nr XXIX/160/2013 Rady Gminy Rymań z dnia 28 lutego 2013 roku. Był odpowiedzią na obowiązek nałożony na gminy ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Preambuła ww. ustawy wskazuje, iż wszystkie zadania z niej wynikające mają na celu dobro dziecka. Jak czytamy, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej została uchwalona: „dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

Rodzina jest grupą, środowiskiem i instytucją społeczną, której ważność, miejsce i rola we współczesnym społeczeństwie są niezwykle istotne. Jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Rodzina jako jedyna grupa społeczna stwarza jednostce niepowtarzalne warunki rozwoju biologicznego, społecznego i kulturalnego. Przez rodzinę dokonuje się proces scalania młodego pokolenia ze społeczeństwem, narodem i państwem.

Rodzina jako podstawowe i najważniejsze środowisko wychowawcze dziecka powinna odgrywać główną rolę w jego prawidłowym rozwoju. Jednak często tak nie jest. W przypadku niezapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, dziecko jest umieszczane w pieczy zastępczej. Przeciwdziałanie temu zjawisku wymaga podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie. Podstawowym założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

II. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGRAMU

Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 332, 1045, 1199, 1830) na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek udzielania wsparcia rodzinom mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej.

Działania samorządu gminnego określa art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który stanowi, iż do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,

- b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające.
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust. 1.

III. OCENA SYTUACJI (ANALIZA PROBLEMU)

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych występujących w Gminie Rymań ze szczególnym uwzględnieniem problemu niewydolności rodzin skutkującej zabraniem dziecka z rodziny naturalnej i umieszczeniem go w pieczy zastępczej.

Gmina Rymań jest gminą wiejską, liczącą mieszkańców 40995 (dane z Urzędu Gminy w Rymaniu na dzień 30 września 2015r.). Mieszkańcy gminy znajdują zatrudnienie głównie w rolnictwie oraz małych i średnich przedsiębiorstwach i firmach. Na dzień 30 września 2015 roku wg danych PUP w Kołobrzegu, liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kołobrzegu z Gminy Rymań wynosiła 238.

Większość zadań z zakresu polityki społecznej na szczeblu gminy realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymaniu. Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rymaniu wynika, że w 2014 roku ze świadczeń pomocy społecznej korzystało 186 rodzin, w pierwszym półroczu 2015 roku 141 rodzin. Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ww. latach przedstawia się odpowiednio 608 i 452.

W sytuacji, gdy rodzice zostają pozbawieni praw rodzicielskich lub te prawa zostają im ograniczone, nadzór kuratora nie przynosi wymaganych efektów, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną. Do opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny niezbędne są dane na temat dzieci z Gminy Rymań pozostających w poszczególnych formach pieczy zastępczej. Powyższe dane przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela Nr 1 Dzieci z Gminy Rymań przebywające w pieczy zastępczej

	2013	2014	2015
Liczba dzieci przebywającej w pieczy zastępczej	2	9	9

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina współfinansuje koszty pobytu dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym po 2011 roku. Wydatki Gminy Rymań w tym zakresie obrazuje tabela nr 2.

Tabela Nr 2 Koszty Gminy Rymań za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

	2013	2014	2015
Wydatki ponoszone w ramach współfinansowania kosztów pobytu dzieci z Gminy Rymań w pieczy zastępczej	2313,98	12759,15	68273,69

Aby zapobiegać sytuacjom, w których dzieci należy odebrać z ich naturalnego środowiska oraz aby przywrócić władzę rodzicielską rodzicom, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, rodzinie zostaje przydzielony asystent rodziny. W Gminie Rymań od 2012 roku zatrudnia na umowę zlecenie asystentów rodziny. W 2013 roku współpracował on z 9 rodzinami, które miały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. W 2014 roku obejmował swoim wsparciem 7 rodzin, natomiast w 2015 roku 3 rodzin.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Nie jest możliwe wspieranie rodziny bez jej zgody. W sytuacji stwierdzenia, że dana rodzina przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i odmawia udzielenia jej wsparcia, konieczne jest zawiadomienie sądu opiekuńczego, który podejmie dalsze rozstrzygnięcia, mając na względzie dobro dziecka. Podobnie postępuje się w sytuacji, gdy rodzina wyrazi zgodę na udzielenie jej wsparcia, jednakże nie będzie brała aktywnego udziału w tym procesie, zachowując bierność i oczekując, iż udzielone jej wsparcie nie będzie od niej wymagało żadnego zaangażowania.

IV. CELE PROGRAMU

Wspieranie rodziny biologicznej w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w celu utrzymania dziecka w jego naturalnym środowisku, a więc w rodzinie, bądź jego powrót do rodziny **jest celem priorytetowym Programu**. Program zakłada wzmocnienie działań profilaktycznych z rodziną i jej środowiskiem na rzecz pozostawienia w niej dziecka. Uwzględnia uwarunkowania Gminy Rymań i rozwiązania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Cele szczegółowe:

- 1) Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych celem przywrócenia im prawidłowego funkcjonowania;
- 2) Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny;
- 3) Koordynacja działań podmiotów zajmujących się pomocą rodzinie dysfunkcyjnej.

V. REALIZACJA CELÓW PROGRAMU

Realizacja celów Programu zakłada między innymi działania interdyscyplinarne w zakresie wsparcia rodziny, promowanie modelu funkcjonowania rodziny biologicznej, oraz edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny.

Cel 1: Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych celem przywrócenia im prawidłowego funkcjonowania.

LP	Działania	Okres realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki ewaluacji
1	Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami przez pracowników socjalnych	2016-2018	GOPS Rymań	Liczba osób objętych pracą socjalną
2	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w formie posiłku dla dzieci w szkole i przedszkolu) rodzinom zagrożonym kryzysem, bezradnym w prowadzeniu gospodarstwa domowego	2016-2018	GOPS Rymań	Liczba rodzin objętych pomocą
3	Działania zaradcze oraz interwencyjne w przypadkach gdzie zagrożone jest bezpieczeństwo rodziny a w szczególności dzieci	2016-2018	GOPS w Rymaniu, Szkoły, Policja, Zespół Interdyscyplinarny	Liczba rodzin wspomaganych pracą asystenta rodziny, Liczba rodzin objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego
4	Zapewnienie rodzinom w zależności od zdiagnozowanych potrzeb pomocy asystenta rodziny	2016-2018	GOPS Rymań	Liczba rodzin wspomaganych pracą asystenta rodziny
5	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej zamieszkałego na terenie gminy	2016-2018	GOPS Rymań	Liczba monitorowanych rodzin
6	Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	2016-2018	GOPS Rymań	Liczba Umieszczonych dzieci
7	Ustanowienie i finansowanie rodzin wspierających (w razie potrzeb)	2016-2018	GOPS Rymań	Liczba rodzin wspierających

8	Finansowanie kosztów szkoleń rodzin wspierających i asystenta rodziny (w razie potrzeb)	2016-2018	GOPS Rymań	Liczba szkoleń
9	Zapewnienie rodzinom dostępu do specjalistycznego poradnictwa	2016-2018	GOPS, PCPR, Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Liczba osób objętych poradnictwem

Cel 2: Koordynacja działań podmiotów zajmujących się pomocą rodzinie dysfunkcyjnej.

Lp	Działania	Okres realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Współpraca z instytucjami i organizacjami pracującymi na rzecz rodziny	2016-2018	GOPS w Rymaniu, Szkoły, Policja, GKRPA w Rymaniu, Sąd Rejonowy w Kołobrzegu, Zespół Interdyscyplinarny, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, Punkt Konsultacyjny	Liczba spotkań, przekazanych informacji
2		2016-2018	GOPS Rymań	Liczba spotkań, wymienionych informacji

Cel 3: Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny.

Lp	Działania	Okres realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Organizacja spotkań, warsztatów mających na celu rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziny, wzmacnianie jej roli i funkcji oraz pikników rodzinnych promujących wartości rodziny jako podstawowej komórki życia społecznego	2016-2018	Szkoły, GOPS Rymań	Liczba zorganizowanych spotkań, pikników rodzinnych
2	Prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz rodziców z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przeciwdziałania alkoholizmowi oraz innym uzależnieniom	2016-2018	Szkoły, Urząd Gminy, GKRPA, GOPS w Rymaniu	Liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych

VI. REALIZATORZY I ADRESACI PROGRAMU

1. Realizatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymaniu przy współpracy z:

- 1) Placówkami oświatowymi w szczególności z terenu Gminy Rymań;
- 2) Urzędem Gminy w Rymaniu;
- 3) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rymaniu;
- 4) Zespołem Interdyscyplinarnym Gminy Rymań;
- 5) Sądem Rejonowym w Kołobrzegu;
- 6) Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Kołobrzegu;
- 7) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu;
- 8) Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kołobrzegu;
- 9) Placówkami służby zdrowia;
- 10) Komendą Powiatową Policji w Kołobrzegu.

2. Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rymaniu.

3. Adresatami Programu są rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie Programu odbywać się będzie ze środków:

- 1) budżetu Gminy Rymań;
- 2) dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych;
- 3) dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych;
- 4) programów rządowych z zakresu wspierania rodziny.

Środki finansowe na realizację poszczególnych zadań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych działań w ramach Programu. Analizowany będzie faktyczny rozwój i przebieg działań. Ocenie będzie podlegać zgodność działań z założonymi celami Programu i osiągniętymi wskaźnikami. Ustalone efekty ujęte zostaną w rocznym sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny składanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymaniu Wójtowi Gminy Rymaniu w terminie do końca lutego każdego roku.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników.